

КОМУ ПОМАГАТИ — БЕЗРОБІТНИМ ЧИ БУВШИМ КОРОЛЯМ.

Німечкські міщани — люде жалісні і нездатні комусь завдати зло. Навіть коли в листопаді 1918 року спалахнула так звана "велика німецька революція", численні королі, герцоги і вельможні князі надзвичайно зворушливо розлучилися з своїми бунтівливими підданцями. Під охороною "вождів революції" — соціял-демократів, вельможні особи комфортабельно повисдали у вагони-салони і виїхали за кордон, щоб там у неробстві і в достаткові прожити решту свого життя.

Німечка революція, що нею керували соціял-демократи, не була на стільки жорстокою, щоб залишити без коштів на прожиття Гогенцолернів, Віттельсбахів, Кобургів, що не звикали до вбогого трудового життя. Ім не довелося, як російським великим князям, заводити шинки, або жебратися перед чужоземцями, прохаючи субвенцій. Всі вони одержали від "республіканських" урядів своїх колишніх держав пристойні пенсії, що дали їм можливість жити не злидено. Здавалось би, надії німецьких обивателів на те, що вблаготворені пенсіями монархи не стануть їх турбувати, повинні були б справдитися. Однак, останніми часами деякі правдиві повідомлення примушують думати, що претенденти на німецькі трони зовсім не покинули своїх реставраційних планів.

Кілька тижнів тому в замкові Мондзее бившим принцом Вільгельмом (сином есквайзера Вільгельма) а принцом Рупрехтом Баварським досягнуто згоди, що регулює взаємини цих двох монархів не при ділі. Рупрехт зрікається будь яких претензій на німецький імператорський трон, а натомість кронпринц Вільгельм зобов'язується, коли реставрація буде імператорський трон, відновити також і королівський трон у Баварії, причім Баварія користуватиметься широкими федеративними правами.

Правда, який-небудь герцог Дармштадський, або князь Ліпше-Детмольд, поки що не влаштували змов проти німецької республіки. Для цього в них надто мало сил. Але це не значить, звичайно, що й вони нішком не готуються до повалення республіканського ладу на своїх бивших територіях, тим паче, що добра німецька буржуазна соціял-демократична республіка дає їм для цього досить грошей і навіть готується збільшити ці гроші, повернувши цим особам їхне майно, що перейшло після революції до держави.

У фінансовій комісії райхе-

тагу складається нині проект відшкодування колишнім короліям та герцогам "збитків" від революції. Властиво кажучи, значне майно та капітали вже повернено бившим монархам численними постановами німецьких судів. Так, колишньому німецькому кронпринцу повернено його замок на Штесску і один з палаців у Потсдамі, близько Берліна. Цивільний трибунал у Готі повернув колишньому герцогу Саксен-Кобург-Готському належні йому ліси і при тому так швидко, що нинішня республіка Туринія не може збільшувати свого бюджету, бо не має прибутків. Новий подарунок, що його готує німецький парламент, значно збільшить списки палаців, замків, маєтків, заводів, лісів та іншого майна, що його належить передати вигнаним владарям. Один тільки пруський уряд має повернути бившому імператорові Вільгельмові та його родині три палаці в Берліні, один у Потсдамі і декілька в провінції з меблями, начинням, ріжними коштовними речами і т. и. Крім того, треба буде повернути 290,000 акрів землі і майже сім з половиною мільйонів доларів готівкою.

Великими прихильниками "справедливості" що до бивших експлуататорів та гнобителів німецького народу є соціял-демократи. Вони вважають, що нема для чого "кривдити" людей, хай то будуть навіть монархи. Разом з тим, 1,250,000 безробітних бруканів по Німеччині, шукаючи заробітку та хліба. В одному тільки Берліні налічується понад сто тисяч безробітних. Допомога, що її видають безробітним, настільки мізерна і одержувати її настільки трудно, що далеко не кожний безробітний має шанси скористуватися цією грошовою допомогою. В таких умовах давати багатоміліонні подарунки коронованим неробам — значить їти на злочину, якому не можна підшукати навіть назви.

Не дивно, що серед робітничих мас, що йдуть за соціял-демократією, бушує незадоволення і гнів проти політики партійних верхів. Ціла низка найголовніших впливових соціял-демократичних організацій ухвалили гострі резолюції проти повернення майна бившим вельможним князям і залявили, що преднеуються до плану, виставленого німецькою компартією, що вимагає все-народнього голосування в цьому питанні. Проти нахабного замаху на національне майно, потрібне для порятунку від голодної смерті десятків тисяч безробітних, виступають також робітничі маси на численних маніфестаціях, що проко-

тились тепер по всій Німеччині. Комунисті вимагають, щоб королівське майно було націоналізоване без усякої компенсації. Землі треба передати дрібним фермерам та селянам, готівка і коштовні речі повинні піти на збільшення пенсії інвалідам імперіалістичної війни, копальні, заводи та ліси — піти в експлуатацію держави, а палаці — піти під санаторії для робітників.

Ця програма здається соці-

3 ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ЯК ВІН ІМ ГОВОРИВ, ТАК ВОНИ Й РОЗУМІЛИ.

Саржа звивається по саяі, декорує стіни. Жінки говорять про зливання воску та скидання вугливік.

Тільки прийшла, скинула вугля і так ніби руков відоймив!

— А-я-я!...

— О, це дуже помагає!...

В другім гуртку сиділи чоловіки та розмовляли про австрійське військо.

— Як я наракував, то вже шанганів не було...

— Як нас дев'ятьдцять і перший робив маневра, то старий Пюскок подав кождому руку... Такісь дивив на него, як тигер на вас дивюсясь! Далібу!

— Айзо...

Шобит те все зрозуміти, треба було мати статут австрійської військової організації. — Ш-ш-ш! Вже йдуть!

Жінки постріпували з подолків соняшники, позалишувалися і ждали.

Прийшов. Повитався з старшими, що були на підвищеному, зняв окуляри, витяг з кишені хустинку і повитався їх. Подув кілька разів, глянув по стелі і стінах, написав води, витягнув якісь пацери і муркотів над ними.

— Шановні зібрані! — почав голова. — До нас нині приїхали з Вінніпегу дохтор і будуть говорили за нашого поета Тараса Шевченка. Дохтор є також мудрим хлопцем, тому зиваю всіх, а жибі ви тримали поридок, бо дохтор віділе нам троха свого розуму. Вже нибуду розводитися і зиваю дохтора вогорити.

В салі спогити. Навіть соняшники перестали дускати.

"Дохтор" піднісся, розглянувся, подумав і почав "рефе-

ра-демократам "занадто революційною і вони борються проти неї всіма способами. Але робітництво позапартійне, як і те, що йде за соціял-демократами, з ентузіазмом вітає ініціативу комунистів. Соціял-демократи, як і в багатьох інших випадках, опинилися в одному таборі з реакціонерами всіх німецький пролетаріат ім що день стає все тяжче.

С. Яворський.

раг".

— Поважани громадяне! Сьогодні щіль український світ обходить роковини смерті великого, громадського діяча, Тараса Шевченка. Ми також обходимо це свято. І я сьогодні виволошу реферат про те, хто був Шевченко.

Глянув кілька разів на папір і почав даліше.

— Большевики зруйнували наш рідний край, забрали землю, фабрики, вивішали мільйони нашого народу... "Українські Робітничі Вісті" виступають проти нашого народу...

Наш народ... Сорюк мільйонів... Все зруйнували на ліво і право... Попович має муровану гавз на три поверхи, має сорюк тисяч в банку і за десять тисяч автомобіль... Вінніпегські большевики видають аж дві газети і один журнал, набувають повно домів, заложили запомогу товариство і ще хотять кооперативи закладати! Попович...

— Ви давайте відчит про Шевченка а не про Поповича, гукнув хтось.

— Та в тім то й річ, що Попович...

— Придете колись другим разом та виволосите реферат про життя і діяльність Поповича. Він у нас вже заслужив на те, шоб про него говорити! — крикнув другий. — А нині говоріть про Шевченка.

— Шевченко виступав проти Москалів... Він згинув від Москалів і тому ми проти всіх, що симпатизує з Москалями.

На салі сталося маленьке замішання і "лектор" недокінчивши свого "реферату", написав води і вийшов.

— Ото ті большевики! Навіть Шевченка вбили! — говорили жінки виходячи з салі.

Драпака.

3 ПОЛЯ НАУКИ Й ТЕХНІКИ.

ВСЕНАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ.

В Київі вже 6 років існує Всенародня Бібліотека України, що має більше 1 мільона книжок. Є в Київі ще одна велика наукова бібліотека колишнього Університету, що нараховує теж понад 700 тис. книжок. Бі-

бліотекою цією завідує Київський ІНО (Інститут Народної Освіти).

В літі минулого року в президентії Головнауки повстала думка про зодійстві об'єднання цих двох цінних наукових установ. В листопаді місяці до Київна було відряджено заві-

дучого музично-бібліотечною секцією Украуки тов. Дубровського, шоб з'ясувати на місці цю справу. Утворено було комісія з наукових фахівців та представників Київських ВУЗ'ів, що, розглянувши проект ВБУ (Всеукраїнської Бібліотеки України), за деякими змінами його затвердила.

Комісія в своїх висновках зазначає, шоб великий науковий скарб, який є колишня університетська бібліотека, не доцільно залишати при ІНО. Інститут по своїй цільовій установці не потребує такої великої бібліотеки й крім того при своїх обмежених коштах не зможе поставити справу на належну височину. Комісія визнала за потрібне передати бібліотеку університету до ВБУ, виділивши з неї допоміжні бібліотеки для Київських ВУЗ'ів з'окрема забезпечивши інтереси ІНО.

З огляду на те, що в помещанні ВБУ немає місця для нових 700 тисяч книжок, комісія гадає тимчасово залишити книжки в старому помещанні, передавши їх ввідроз до розпорядження ВБУ.

Комісія вважає, шоб надалі слід як найшвидше добудувати великий 4-ох поверховий будинок біля будинку колишнього Київського Університету, шоб його перед війною почато будувати спеціально під бібліотеку. На це приблизними підрахунками доведеться витратити 300 тисяч карбоватів. Комісія доручила проф. Осмакові скласти кошторис на добудування будинку.

Президія Укрголовнауки зі всіма висновками комісії погодилася й передає справу на остаточне затвердження до колегії Наркомосвіти.

НА ДНІ ЧОРНОГО МОРЯ.

Чорне море заслуговує більш як колонебуд на цю назву, після останньої війни. Внаслідок воєнних та революційних подій на його дні спочило біля 350 кораблів. Радянський уряд почав інтензивну працю, шоби бодай частину тих кораблів або скарбів, добути з глибин. Відомо, шоб підчас революційних боїв часто топили кораблі, шоби не дати їх на поталу противникові. Так само зроблено з кораблями, що мали попасти в німецькі руки. Найбільше кораблів лежить у новоросійській пристані. Дреднаут "Свободная Россия" і паролов "Патагония" пішли на дно під Одессою, розбившись на мінах. Кілька підводних лодок прогинуло море під Севастополем.

Дня 22 грудня в Лодзі відбулася нова демонстрація безробітних. Лодзьська влада об'єднала підтримки вимоги безробітних перед урядом.

Через те, що досі не видано зародітньої плати за листопад, застрайкувало мало не 2 тисячі робітників. Погашено мартенівські печі.

ВАЖНЕ! ДЛЯ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИХ ГУРТКІВ! ВАЖНЕ!

Тепер час замовити для себе потрібних нот. Заряд Відділу ТУРФДім у Вінніпегу рішив низити ціну на всі ноты, які є на складі при Відділі, шоби цим дати спромоту кождому купити відповідну кількість потрібних нот. Так не відкладайте на пізніше а замовляйте таки зараз.

Ноти для мішаного хору.

Партитури:	
Як у строк я ішла	30 ц.
Голод	25 "
Нова атлантида	25 "
Ой, устану я в понеділок, Над річкою беріжком і Ой, не вдова гуляє	20 "
Ой до того жита	20 "
Ой піла, піла і Піду в садочок	20 "
Легенда (в супроводі піна)	20 "
Інтернаціонал	15 "
Шалійте, шалійте	15 "
Марселеза	15 "
Похоронний марш	15 "
Заповіт	15 "
Прометей	15 "
Дніпро реве	15 "
Прапор червоний	15 "
Вічний революціонер	15 "
Міжнародний юнацький день	15 "
Юнацький марш	15 "
Незамовницька пісня	15 "
Ой темная нічепка	15 "
Кодиб мені ступка та жорна	15 "
Барабани бють	15 "
Як поїхав мій миленький до млина	15 "
Україно мати, хат сконвав	15 "
Разом товариші	15 "
Козака несуть і Ой перепеличка	15 "
Зашуміла ліщинонька	15 "
Ой піду я до млина і Бігло, бігло козенятко	15 "
Ой місяцю маю	15 "
Ой ходить царенко	15 "
Ой коляда колядниця	15 "
Ой дуб дуба	15 "
Ой у полі та туман дивно і Із за гори сніжок	15 "
За городом качки пливуть	15 "
Дударик	15 "
Шедрик	15 "
Пряля	15 "
Мак	15 "
Котласи зірка	15 "
Піють півні	15 "
Та забілили сніги	15 "
Ой щож то за шум счинився	15 "
Калина	15 "
Коваль	25 "
Сивий голубочку	15 "
Зеленая та ліщинонько і Ой вербо, вербо	15 "
Як не женився, то й не журився	15 "
І Ой вийду я на вулицю	20 "
Отамане батьку наш	15 "

Поодинокі голоси:

Похоронний марш	5 ц.
Бігло, бігло козенятко	5 "
Ой на горонці в золотій коршмонці	5 "
Ой дзвони дзвонять	5 "
Ой руду-руду-ду і Вже вечер, вже вечеріе	5 "
А в середу родилася і Вігер, вітер коло хати	5 "
Кучерява Катерина і По опеньки ходила	5 "
Слава йому, слава і Місяцю князю	5 "
Через річку трібелька	5 "
Козак від'їздає	5 "
Фінал	5 "
Чого Івасю змарнів	5 "

Ноти для мужського хору.

Партитури:	
Гамалія	50 ц.
Женчинок-бенчинок і Отамане, батьку наш	15 "
Ой та зажурився стрільці червоної	15 "
Як упав же він з коня (на три голоси)	15 "
Сонце заходить (поодинокі голоси)	5 "

Ноти для дітей.

Гоп, скок, Ходить сорока і зайчик, партитура	15 ц.
--	-------

Хто би хотів замовити більше як одну партитуру тої самої пісні для звивання як поодинокі голоси, то слідуючі партитури одержать по ціні як поод. голоси.

Слідить за оголошенням нових пісень. Замовляйте лише ті пісні, які проголошується.

Замовлення шліть на адресу:

BRANCH U.L.F.T. ASSOCIATION
Ukrainian Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ"

ЛЕНІН В ЖОВТНЕВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ.

(За редакцією В. Чубаря.)

В ЧОМУ СИЛА ЛЕНІНА.

(Спогади Ів. Наумова.)

Почну з першої моєї зустрічі з Володимирем Літчем, з опису того вечера й тієї ночі, коли він приїхав з-за кордону у Петроград у квітні 1917 р. Але перш скажу кілька слів про те, як собі уявляли Леніна члени партії, які ще перед революцією кілька років працювали в її лавах.

Коли ми увійшли до лав більшовиків, ми відразу почули й зрозуміли, що є якась сильна рука, яка керує цією партією, є найсвітліший розум, що проскає її своїм розумінням деяких перспектив, що є десь провідник залізної волі, залізної енергії, який перебиває непомітно цю силу й енергію у нас; і з нас, нечисленної купки, буде створена сильна партія.

Ми почували, що на чолі нашої партії є не лише ЦК, але що там в ЦК керує тов. Ленін. І ось через все це ми уявляли собі тов. Леніна, наче велетня, і ми, готуючись зустрічати його на філіяльському вокзалі 4-го квітня 1917 року, ми, члени партії, що ніколи не бачили його, чекали побачити провідника, великого своім розумом, сильного своєю волею, озброєного яки-

мись виключними знаннями. Це переважало у нашій свідомості, і всю мою увагу було зосереджено на цьому: побачити провідника нашої пролетарської бойової партії.

Швидко Володимир Кіч з'явився на пероні. Ми, члени Петроградського Комітету Партії, також стояли на пероні. Тов. Ленін прийнявши чин-то вітання, чи то рапорт від командира взводу моряків, звернувся з дуже короткою, ну, приблизно, хвилини 2—3, промовою. Зміст її був такий: те що траплялося в Росії, ще не все потрібне пролетарітові. Тимчасовий Уряд є не що інше, як буржуазний уряд, і участь соціялістів в зражок Керенського в цьому уряді, є дурман, який буржуазія штучно пустила у свідомість робітничої класи, класи, що революційно розвинулася, класи, що може змести рішучо все на своєму шляху. А тому задовольняється тим, що є зараз в Росії — не можна. Нам потрібна перемога робітничої класи, нам потрібна влада робітничої класи. А закінчив Ленін свою промову так: "Хай живе міжнародна соціялістична революція!"

І ось, коли ми побачили цю людину, коли ми почули небагато, але сильних та певних слів, ми повинні були визнати, що Ленін виявив себе навіть в цей момент людиною, яка рішуче й сміло дивиться вперед, людиною вищою, ніж ми собі його уявляли.

Закінчуючи спогад цей про мою зустріч з Володимиром Літчем, намаляю картину походу Володимира Літча з філіяльського вокзалу у бивший палац Кшесинської. Ми почували, всі, і партійні і безпартійні, що зараз дійсно з'явився така людина, яка може перевернути все те,

що є буржуазним, не тільки у Петрограді, але й у цілій Росії й навіть у світі цілому.

Похід уявляв з себе величезну картину. Коли Ленін побачив народ на великій стації, в ньому вибухла природа борця. Він схопив прапор Петроградського Комітету Партії і з панцирника виволосив свою першу революційну промову. Закінчивши її, він на томуж таки панцирнику, оточений смолоскипами, в супроводі маніфестації з кількох десятків тисяч осіб, поїхав в наш штаб — до Петроградського Комітету більшовиків.

Друга моя зустріч, — вірніш, не друга, а одна з інших зустрічей з Леніном була така.

В квітні того-ж таки року відбувалася перша в 1917 році Петроградська конференція членів нашої партії. Організація наша була невеличка. До цього часу зібралось нас понад двадцять осіб делегатів в одній з аудиторій, здається, Кіночного Медичного Інституту на Петроградському Боті. На другий або третій день робіт конференції приходили один з товаришів, збентежений, і не менш збентежено каже, що в Семенівському або Преображенському подку, — добре не памятає, відбувається мітинг декількох тисяч салдатів. На цьому мітингові виступають ес-ери, кадегги й ріжні темні люди і вони балакають про Леніна та про більшовиків, — і в своїх промовах підкреслюють, що Ленін дуже підозріла людина, що він має зносини з Вільгельмом, що його пропущено до Росії за допомогою німецького уряду.

Товариш цей був сам на мітингу й зробив висновок, що цей натовп, наекстремизований агітацією, може кинутись і громити комітет на-

шої партії.

Товариш Ленін, який сидів у президії, встав і зовсім спокійно сказав:

— Ви, товариші, продовжуйте роботу, а я поїду на цей мітинг.

Ми всі, як одна людина, гаряче протестували проти цього. Ми казали, що він не має права їхати, що коли нацькована маса його зустріне, то може будь-який провокатор гукне:

Бий його!

І буде так, що його роздеруть.

Тов. Ленін з таким-же холодним спокоєм і з деяким здивуванням сказав:

— Чого ми приїхали до Росії? Для того, шоб взяти участь в революції. І це наш найвищий обовязок. Не одному з присутніх тут доведеться скінчити своє життя в цій революції. Але покищо, ми ще розмовляємо й газету випускаємо. Подивіться, що робиться в інших країнах. В Німеччині Карл Лібкнехт і Роза Люксембург у в'язниці, — Фридриха Адлера можливо буде покарано на горло. А як що там народиться дійсно найнебезпечніший для нас настрій, який "в жахливий спосіб охопиться на нас? Як-же не кинутись у це небезпечне місце революційної боротьби?

В такі хвилини товариша Леніна важко було затримати й переконати не робити те, що він надував зробити, особливо після того, як він все гаразд обміркував. Все це Ленін сказав так просто, так впевнено, що конференція нічого не могла заперечити — і Ленін поїхав.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то поштарється купити, а буде мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона ваготи навіть тоді, як ви перчитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перчитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страші події в старому краю. Читачи "Карпатської ніч" врівночасно багато вчитесь і то в найбільш приступливий спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Нарудкована вона на найкращому папері, окладнина з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПИТЬ, А НКОЛИ НЕ ПОЖАЛИТЕ! РОЗПОВСІДНОЮТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Виславтеся книжку за попереднім надісланим грошею. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з гроши посилати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.